

PRIIMTI TEKSTAI

P9_TA(2021)0296

Lyčių lygybės skatinimas įgyjant išsilavinimą ir dirbant gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) srityse

2021 m. birželio 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl lyčių lygybės skatinimo įgyjant išsilavinimą ir dirbant gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) srityse (2019/2164(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį ir 3 straipsnio 3 dalį ir į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 8 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 23 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2016 m. birželio 10 d. Komisijos komunikatą „Nauja Europos įgūdžių darbotvarkė. Drauge dirbant didinti žmogiškąjį kapitalą, įsidarbinimo galimybes ir konkurencingumą“ (COM(2016)0381),
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 5 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“ (COM(2020)0152),
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 1 d. Komisijos komunikatą „Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo“ (COM(2020)0274),
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 30 d. Komisijos komunikatą „2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų planas. Švietimo ir mokymo pritaikymas prie skaitmeninio amžiaus“ (COM(2020)0624),
- atsižvelgdamas į Europos lyčių lygybės instituto 2017 m. rugpjūčio 10 d. tyrimą „Ekonominė lyčių lygybės nauda ES: kaip lyčių lygybė įgyjant išsilavinimą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje skatina ekonomikos augimą“ (angl. *Economic benefits of gender equality in the EU: How gender equality in STEM education leads to economic growth*),
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. rugsėjo 9 d. rezoliuciją dėl moterų karjeros mokslo srityje ir universitetuose ir stiklo lubų, su kuriomis susiduriama¹,

¹ OL C 316, 2017 9 22, p. 173.

- atsižvelgdamas į 2020 m. Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginę programą,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. spalio 8 d. rezoliuciją „2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo taikymas“¹,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. balandžio 28 d. rezoliuciją dėl lyčių lygybės ir moterų įgalinimo skaitmeniniame amžiuje²,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. balandžio 17 d. rezoliuciją dėl moterų ir mergaičių įgalėjimo pasitelkiant skaitmeninį sektorių³,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. sausio 21 d. rezoliuciją „Skaitmeninio lyčių atotrūkio panaikinimas: moterų dalyvavimas skaitmeninėje ekonomikoje“⁴,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 6 d. Tarybos išvadas dėl lyčių lygybės, jaunimo ir skaitmeninimo,
- atsižvelgdamas į tyrimą „Moterų švietimas ir užimtumas mokslo, technologijų ir skaitmeninės ekonomikos srityse, įskaitant DI ir jo įtaką lyčių lygybei“, kurį 2020 m. balandžio 15 d. paskelbė jo Vidaus politikos generalinis direktoratas⁵,
- atsižvelgdamas į tyrimą „Moterys skaitmeniniame amžiuje“ (angl. *Women in the Digital Age*)⁶,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų paskelbtą Tarptautinę moterų ir mergaičių mokslo srityje dieną, švenčiamą kasmet vasario 11 d., siekiant užtikrinti visapusiškas ir vienodas moterų ir mergaičių galimybes dalyvauti mokslinėje veikloje ir siekti dar didesnės lyčių lygybės ir moterų bei mergaičių įgalėjimo,
- atsižvelgdamas į Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., kuri įsigaliojo 2016 m., ypač į 5-ąjį darnaus vystymosi tikslą dėl lyčių lygybės,
- atsižvelgdamas į Komisijos parengtą 2020 m. moterų dalyvavimo skaitmeninėje ekonomikoje rezultatų suvestinę,
- atsižvelgdamas į Europos lyčių lygybės instituto ataskaitą dėl 2020 m. lyčių lygybės

¹ OL C 349, 2017 10 17, p. 56.

² OL C 66, 2018 2 21, p. 44.

³ OL C 390, 2019 11 18, p. 28.

⁴ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0026.

⁵ Europos Parlamento Vidaus politikos generalinio direktorato C teminio skyriaus (piliečių teisės ir konstituciniai reikalai) 2020 m. balandžio 15 d. tyrimas „Moterų švietimas ir užimtumas mokslo, technologijų ir skaitmeninės ekonomikos srityse, įskaitant DI ir jo įtaką lyčių lygybei“ (angl. *Education and employment of women in science, technology and the digital economy, including AI and its influence on gender equality*).

⁶ Tyrimą parengė „Iclaves“ Europos Komisijos Ryšių tinklų, turinio ir technologijų generalinio direktorato prašymu.

indekso,

- atsižvelgdamas į 1979 m. JT konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims, ypač į jos 11 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pranešimą (A9-0163/2021),
- A. kadangi lyčių lygybė yra ES pagrindinė vertybė ir pagrindinis tikslas, taip pat būtina sąlyga siekiant, kad moterys ir mergaitės galėtų visapusiškai naudotis žmogaus teisėmis, kuri yra nepaprastai svarbi suteikiant joms galių, plėtojant jų visapusišką potencialą ir kuriant tvarią bei įtraukią visuomenę; kadangi moterų patiriama diskriminacija dėl lyties, stereotipų ir nelygybės, kartu su tarpsektorine diskriminacija turi daugybę žalingų socialinių ir ekonominių pasekmių, įskaitant galimos naudos viešajam sektoriui ir įmonėms mokslinių tyrimų bei inovacijų srityje ir bendrai ekonominei plėtrai sumažinimą; kadangi didinant moterų, besimokančių ar dirbančių gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) srityje, ir jų profesinio indėlio žinomumą būtų galima sukurti sektinus sėkmės modelius ir galiausiai sudaryti sąlygas didesnei įtraukčiai, taip pat paspartinti mūsų visuomenės transformaciją ir inovacijas, naudingas plačiajai visuomenei; kadangi panaikinus senus modelius bus skatinama lyčių lygybė; kadangi moterys galėtų atlikti nepaprastai svarbų vaidmenį užpildant darbo vietas ES darbo rinkoje;
- B. kadangi ES susiduria su precedento neturinčiu moterų, dirbančių ar besimokančių gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje, trūkumu, be kita ko, atsižvelgiant į tai, kad moterys sudaro 52 proc. Europos gyventojų ir 57,7 proc. tretinio mokslo absolventų ES¹, tačiau tik 2 iš 5 mokslininkų ir inžinierių yra moterys²; primena, kad Europos skaitmeniniame sektoriuje visais lygmenimis moterų yra per mažai – pradedant studentais (32 proc. bakalauro ir magistro ar lygiavertio lygmens studijų) ir baigiant aukščiausiomis akademinėmis pareigomis (15 proc.) daugelyje mokslo, inžinerijos ir valdymo sričių ir aukštesniais hierarchijos lygmenimis, net ir tuose sektoriuose, kuriuose jos sudaro daugumą, pvz., švietimo; kadangi lyčių stereotipai jau ugdymo metu yra rimta kliūtis studijuojančių vyrų ir moterų lygybei ir dar labiau padidina lyčių nelygybę gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srities darbo sektoriuje, o tai yra didelė kliūtis moterų ir vyrų lygybei; kadangi didžiausia nelygybė pastebima ES informacinių ir ryšių technologijų (IRT) specialistų įgūdžių ir užimtumo srityje, kur moterys sudaro tik 18 proc.³, tarp gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srities absolventų, iš kurių tik 36 proc. yra moterys, ir skaitmeniniame sektoriuje, kuriame vyrų yra daugiau nei tris kartus daugiau negu moterų; kadangi didelis gamtos mokslus, technologijas, inžineriją ir matematiką studijuojančių studentų ir absolventų lyčių segregacijos lygis – tai pagrindas būsimai lyčių segregacijai siekiant karjeros gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityse; kadangi labai nedaug paauglių mergaičių valstybėse narėse (mažiau negu 3 proc.) domisi galimybe dirbti IRT specialistėmis sulaukusios

¹ Eurostatas, Tretinio mokslo statistika, duomenys gauti 2020 m. rugsėjo mėn.

² Eurostato „Žmogiškieji išteklių mokslo ir technologijų srityje“, 2016–2020 m. metinio vidurkio duomenys.

³ Europos Komisijos 2020 m. moterų dalyvavimo skaitmeninėje ekonomikoje rezultatų suvestinė.

30 metų¹; kadangi moterims, kurių socialinė ir ekonominė padėtis yra nepalanki, ypač sunku patekti į gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos sektorių; kadangi, nors mergaičių, siekiančių įgyti išsilavinimą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje ir besidominčių juo, tendencija yra teigiama, procentinės dalys vis dar yra per mažos; kadangi berniukų ir mergaičių požiūris į gamtos mokslus, technologijas, inžineriją ir matematiką pradinio ugdymo metu nesiskiria ir dažnai mergaitės pralengvia berniukus atlikdamos gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos bei IRT sričių užduotis²; kadangi lyčių skirtumai, susiję su gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos dalykais aukštojo mokslo srityje, nėra pagrįsti mokymosi rezultatais, nes mergaičių ir berniukų rezultatai, susiję su gamtos mokslų ir matematikos dalykais vidurinio ugdymo srityje, yra panašūs; kadangi vis dėlto mergaitės baiminasi, kad jos nebus tokios sėkmingos kaip berniukai siekdamos su gamtos mokslais, technologijomis, inžinerija ir matematika susijusios karjeros, todėl moterys mažiau pasitiki savo pačių skaitmeniniais įgūdžiais; kadangi socialinės normos ir su lytimi susiję lūkesčiai dėl karjeros pasirinkimo, kuriuos dažnai sustiprina švietimo turinys ir mokymo programos, yra du lyčių segregacijos aukštojo mokslo srityje veiksniai;

- C. kadangi moterys, baigusios gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos studijas, gali susidurti su sunkumais ieškodamos savo vietos STEM darbo sektoriuje ir mažiau tikėtina, kad jos, palyginti su kolegomis vyrais, pradės dirbti arba liks dirbti šiame sektoriuje dėl įvairių esamų kliūčių, pvz., lyčių stereotipų, vyrų dominuojamų darbo vietų, diskriminacijos ir prietarų, sąmoningo ir nesąmoningo šališkumo, seksualinio priekabiavimo, nepalankios darbo aplinkos ir moterų sektinų pavyzdžių bei mentorių trūkumo; kadangi sumažinus lyčių nelygybę gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos mokymo srityse galėtų būti sumažintas įgūdžių trūkumas, padidintas moterų užimtumas ir našumas bei sumažinta profesinė segregacija, o tai galiausiai paskatintų ekonomikos augimą dėl padidėjusio produktyvumo ir užimtumo; kadangi panaikinus lyčių nelygybę siekiant karjeros gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje būtų padedama pasiekti, kad 2050 m. ES bendrasis vidaus produktas (BVP) vienam gyventojui padidėtų nuo 2,2 iki 3,0 proc.³; kadangi panaikinus lyčių nelygybę siekiant karjeros gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje bus žengtas žingsnis siekiant lyčių lygybės ir moterų bei mergaičių žmogaus teisių įgyvendinimo ir bus padarytas teigiamas poveikis mažinant vyrų ir moterų darbo užmokesčio bei pensijų skirtumą;
- D. kadangi, atsižvelgiant į ES pagrindinių teisių agentūros apklausą⁴, nustatyta, kad 55 proc. moterų ES nuo 15 metų amžiaus patyrė seksualinį priekabiavimą ir 14 proc. moterų nuo 15 metų amžiaus patyrė priekabiavimą kibernetinėje erdvėje; kadangi per

¹ Tarptautinė švietimo pasiekimų vertinimo asociacija, „2018 m. tarptautinis kompiuterinio ir informacinio raštingumo tyrimas“.

² O’Dea, R. E., Lagisz, M., Jennions, M. D. et al., „Gender differences in individual variation in academic grades fail to fit expected patterns for STEM“, *Nature Communications* 9, 3777, 2018.

³ Europos lyčių lygybės institutas, „Ekonominė lyčių lygybės nauda ES: kaip lyčių lygybė įgyjant išsilavinimą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje skatina ekonomikos augimą“ (angl. *Economic benefits of gender equality in the EU: How gender equality in STEM education leads to economic growth*), 2017 m.

⁴ Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra, „Smurtas prieš moteris – ES masto tyrimas“ (angl. *Violence against women: an EU-wide survey*) 2014 m.

COVID-19 pandemiją daug moterų nukentėjo nuo naujų formų kibernetinio smurto, pvz., seksualinio ir psichologinio priekabiavimo internete; kadangi skubiai reikia imtis priemonių, kuriomis būtų kovojama su šių naujų formų seksualiniu ir psichologiniu priekabiavimu; kadangi pranešta apie didelį seksualinio priekabiavimo atvejų skaičių gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srities švietimo įstaigose, įskaitant mokyklas, universitetus ir darbo vietas, o tai dar labiau trukdo moterims dalyvauti šiame sektoriuje;

- E. kadangi susirūpinimą kelia nepakankamas moterų, dirbančių novatoriškų technologijų, pvz., dirbtinio intelekto (DI), srityje, skaičius, nes jis gali daryti neigiamą poveikį kuriant, plėtojant ir diegiant tokias technologijas, o dėl to bus vėl kartojama šiuo metu įsitvirtinusi diskriminacinė praktika ir stereotipai bei kuriami lyties atžvilgiu šališki algoritmai; kadangi pastangos kovojant su šališkumu dėl lyties, stereotipais ir nelygybe skaitmeniniame sektoriuje yra nepakankamos; kadangi lyčių nelygybė išsigalėjusi visose skaitmeninių technologijų srityse, ypač susijusiose su dirbtiniu intelektu ir kibernetiniu saugumu, taigi netolimoje ateityje vyrų dominavimo skaitmeniniame sektoriuje tendencija tik stiprės; kadangi norint spręsti šias šališkumo problemas būtina parengti aiškius etikos ir skaidrumo reikalavimus; kadangi neišsamūs ir netikslūs duomenų rinkiniai ir pagal lytį suskirstytų duomenų stoka gali iškreipti dirbtinio intelekto sistemų duomenų tvarkymą bei protavimą ir dar labiau pakenkti lyčių lygybės visuomenėje siekiui; kadangi taip pat reikėtų tinkamai atsižvelgti į unikalias Europos mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI) aplinkybes, ypač atsižvelgiant į jų dydį, gebėjimą įgyvendinti naujus reikalavimus ir potencialą būti vertingu šaltiniu bei prisidėti sudarant sąlygas mergaitėms, moterims ir moterims lyderėms skatinti lyčių lygybę įgyjant išsilavinimą ir dirbant gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje;
- F. kadangi naujas technologijas, kurios yra šališkos lyties, etninės kilmės, rasės, odos spalvos, kalbos, religijos ar tautinės arba socialinės kilmės atžvilgiu, visų pirma lemia nesuskirstyti duomenys, žinių apie kontekstą trūkumas ir lyčių aspektu grindžiamo požiūrio netaikymas mokslinių tyrimų srityje, o tai gali turėti žalingų padarinių moterų, visų pirma tarpsektorinę diskriminaciją patiriančių moterų, sveikatai ir gerovei bei produktų saugai ir gali būti daromas neigiamas poveikis moterų asmeninei ir profesinei raidai¹;
- G. kadangi neskatindami mergaičių rinktis ir siekti išsilavinimo ir karjeros gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje mokytojai ir tėvai gali įtvirtinti lyčių stereotipus; kadangi lyčių stereotipai daro didžiulę įtaką renkantis dalykus; kadangi dėl kultūrinio atgrasymo, nepakankamo informuotumo apie sektinus moterų pavyzdžius ir nepakankamo jų populiarinimo kyla kliūčių ir daromas neigiamas poveikis mergaičių ir moterų galimybėms studijuoti gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje, su ja susijusiai karjerai ir skaitmeniniam verslumui, taip pat šie veiksniai lemia diskriminaciją ir mažesnes moterų galimybes darbo rinkoje; kadangi daug dėmesio turėtų būti skiriama veiksniais, kurie skatina mergaites ir puoselėja jų susidomėjimą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos studijomis, susijusia karjera ir skaitmeniniu verslumu, pvz., sektinų moterų pavyzdžių populiarinimui, mokytojams mentoriams ir bendraamžių pritarimui, taip pat kūrybiškumo ugdymui ir praktinei

¹ Ekspertų grupės ataskaita „Innovation through Gender“, *Gendered Innovations: How Gender Analysis Contributes to Research*, Europos Komisijos Mokslinių tyrimų ir inovacijų generalinis direktoratas, 2013 m.

patirčiai;

- H. kadangi tikėtina, kad COVID-19 krizė lems ilgalaikius gyvenimo Europoje pokyčius ir darys poveikį daugumai žmonių gyvenimo aspektų, mūsų darbo ir mūsų studijų bei mokymosi būdams, o skaitmeninimas atliks labai svarbų vaidmenį; kadangi dėl COVID-19 taip pat didėja skaitmeninė lyčių atskirtis¹ tuo metu, kai norint dirbti, mokytis ar palaikyti santykius skaitmeninių įgūdžių reikia labiau nei bet kada; kadangi sparti skaitmeninė pertvarka suteikia daug galimybių keisti užimtumo pagal lytį modelius, tačiau taip pat gali neproporcingai paveikti moterų užimtumą daugelyje sričių; kadangi moterys yra priverstos prisiimti didesnę dalį išsipareigojimų, susijusių su vaikų auklėjimu ar jų šeimos nariais, nei jų kolegos vyrai, todėl visomis siūlomomis priemonėmis turėtų būti atsižvelgiama į moterų galimybę sėkmingai derinti profesinį ir šeimos gyvenimą, kad į šią veiklą būtų įtraukti ir vyrai; kadangi dėl nuotolinio darbo profesinio ir šeimos gyvenimo ribos bus ne tokios ryškios ir moterims gali tekti didžiausia karjeros ir šeimos priežiūros pareigų derinimo našta;
- I. kadangi reikia toliau skatinti politiką, kuria siekiama didinti moterų dalyvavimą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos bei su DI susijusiose srityse, ir patvirtinti daugiapakopį požiūrį siekiant panaikinti lyčių nelygybę visuose skaitmeninio sektoriaus švietimo ir užimtumo lygmenyse; kadangi nedaug valstybių narių įtraukė nuostatas dėl lyčių lygybės mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje ir pažanga integruojant lyčių aspektą į nacionalines mokslinių tyrimų programas yra lėta;
- J. kadangi reikia skatinti ir remti didesnę moterų verslumą ir kurti palankią aplinką, kurioje galėtų klestėti moterys verslininkės, o verslumas būtų skatinamas; kadangi duomenys apie verslumą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos bei IRT sektoriuose rodo dar didesnę moterų marginalizaciją; kadangi lyčių nelygybė startuoliuose ir rizikos kapitalo investicijų srityje yra panašiai didelė; kadangi vidurinėje mokykloje ir universitete mergaitės paprastai mokosi mažiau IRT ir gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos dalykų, dar mažiau moterų galiausiai įsidarbina šiose srityse ir tampa privačių įmonių bei startuolių steigėjomis ir savininkėmis; kadangi tik 17 proc. startuolių steigėjų yra moterys; kadangi moterims priklausantys startuoliai vidutiniškai gauna 23 proc. mažiau finansavimo nei vyrų vadovaujami startuoliai; kadangi, nors 30 proc. visų Europos verslininkų yra moterys, jos gauna tik 2 proc. viso skiriamo nebankinio finansavimo²; kadangi panašu, jog dėl pandemijos šis skaičius sumažėjo iki 1 proc.;

Bendrosios pastabos

1. mano, kad, atsižvelgiant į didelį moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumą ES, į tai, kad moterys dažniau dirba mažai apmokamą darbą, darbą ne visą darbo laiką ir kitoki mažų garantijų darbą, į augančią gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos specialistų paklausą ir į su STEM sritimi susijusias karjeros svarbą Europos ekonomikos ateičiai, nepaprastai svarbu didinti moterų skaičių STEM sektoriuje, siekiant įgyvendinti moterų teises bei panaudoti potencialą ir sukurti tvaresnę

¹ Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO), „Bridging the digital gender divide: include, upskill, innovate“, 2018 m.

² Europos Komisija ir Europos investicijų bankas, „Moterų verslininkų finansavimas: kaip skatinti augimą“ (angl. *Funding women entrepreneurs: How to empower growth*), 2018 m.

ir įtraukesnę ekonomiką bei visuomenę diegiant mokslines, skaitmenines ir technologines inovacijas; pabrėžia, kad aukšto lygio gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos įgūdžiai yra labai svarbūs inovacijų procesui pažangiose IRT srityse, tokiose kaip dirbtinio intelekto ar kibernetinio saugumo srityse, ir jie bus vis svarbesni ES konkurencingumui pasaulinėse rinkose; todėl pabrėžia, kad visas moterų įgūdžių, žinių ir kvalifikacijų potencialas šiose srityse gali padėti skatinti Europos ekonomiką ir remti tikslus, apibrėžtus įvairiose ES politikos priemonėse, visų pirma Europos žaliajame kurse ir skaitmeninėje darbotvarkėje;

2. pakartoja, kad pagrindinis tikslas turėtų būti visų kliūčių, ypač socialinių ir kultūrinių, psichologinių ir pedagoginių kliūčių, ribojančių moterų ir mergaičių interesus, prioritetus ir pasirinkimą, įskaitant lyčių stereotipus, diskriminaciją dėl lyties ir biologinių bei socialinių veiksnių derinimą, visų pirma motinystės ir lemiamų moterų karjeros laikotarpių derinimą, šalinimas, nedarant žalos moterų laisvei priimti sprendimus; ragina valstybes nares savo atitinkamuose nacionaliniuose ar regioniniuose lyčių lygybės veiksnių planuose arba strategijose skatinti moteris ir mergaites įgyti išsilavinimą ir siekti karjeros gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje teikiant tinkamas paskatas; mano, kad įgyvendinant šiuos veiksnių planus ar strategijas, taip pat kitas iniciatyvas reikėtų siekti didinti lyčių lygybę, daugiausia dėmesio skiriant lyčių stereotipų panaikinimui, palankesnių sąlygų įgyti išsilavinimą ir kvalifikaciją sudarymui, geresnei profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrai, lygioms galimybėms, sveikų ir saugių darbo ir mokymosi sąlygų moterims užtikrinimui, nediskriminavimui darbo rinkoje, informuotumo apie šališkumą lyties atžvilgiu ir stereotipus visuose su STEM susijusiuose sektoriuose didinimui, privalomos darbo užmokesčio skaidrumo politikos nustatymui, visiško seksualinio priekabiavimo netoleravimo politikos įgyvendinimui ir moterų sektinų pavyzdžių matomumo didinimui;
3. pakartoja, kad dėl lyčių stereotipų, kultūrinio atgrasymo ir nepakankamo informuotumo bei sektinų moterų pavyzdžių populiarinimo atsiranda kliūčių ir daromas neigiamas poveikis mergaičių ir moterų galimybėms įgyti išsilavinimą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje, siekiant atitinkamos karjeros ir skaitmeninio verslumo srityje ir gali būti sudarytos sąlygos diskriminacijai bei mažesnėms moterų galimybėms darbo rinkoje;
4. dar kartą tvirtina, kad svarbu integruoti informuotumą apie šališkumą lyties atžvilgiu į visus atitinkamus sektorius, be kita ko, į pradinį ir tęstinį mokytojų mokymą; pabrėžia, kad reikia šalinti struktūrines kliūtis, pvz., nepalankias socialines ir ekonomines sąlygas ir moterims priešišką darbo aplinką bei sąlygas, trukdančias mergaitėms ir moterims patekti į sritį, kurioje daugiausia dominuoja vyrai, ir kad reikia didinti iki šiol nepakankamai vertinamų sektinų pavyzdžių matomumą, siekiant įkvėpti moteris ir mergaites; ragina Komisiją pradėti įgyvendinti ir remti informuotumo didinimo kampanijas ir kitas programas bei iniciatyvas, kuriomis siekiama sumažinti šias kliūtis akademiniam pasaulyje; pabrėžia, kad tokios lyčių lygybės priemonės, kaip lyčių stereotipų šalinimas švietimo srityje, informuotumo didinimas ir mergaičių bei moterų skatinimas rinktis gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos dalykus, taip pat profesinis orientavimas siekiant skatinti mergaites apsvarstyti galimybę studijuoti vyrų dominuojamose srityse, padėtų pasiekti didesnę moterų, baigusių studijas gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje, skaičių;
5. ragina valstybes nares kovoti su gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir

matematikos srities darbo rinkos segmentacija dėl lyties, investuojant į moterims skirtą formalųjį švietimą, savaiminį ir neformalųjį mokymąsi, mokymąsi visą gyvenimą ir profesinį mokymą, siekiant užtikrinti, kad jos turėtų prieigą prie kokybiškų darbo vietų ir galimybių persikvalifikuoti bei kelti kvalifikaciją, atsižvelgiant į būsimus darbo rinkos poreikius, ir išvengti užburto darbo rinkos lyčių segregacijos rato; ragina Komisiją ir valstybes nares parengti politikos priemones, į kurias būtų visapusiškai integruotas lyčių aspektas, vykdant informuotumo didinimo kampanijas, rengiant mokymus bei mokymo programas ir visų pirma teikiant profesinį orientavimą, kad būtų skatinamas mergaičių verslumas, gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos dalykai bei skaitmeninis švietimas nuo ankstyvo amžiaus, siekiant kovoti su esamais švietimo stereotipais ir užtikrinti, kad daugiau moterų patektų į besivystančius ir gerai apmokamo darbo sektorius; pabrėžia, kad būtina įtraukti žiniasklaidą, įskaitant socialinius tinklus, skatinti vartoti įtraukią kalbą ir vengti stereotipų, kurie sudaro sąlygas formuoti nuomones, nukreiptas prieš mergaičių dalyvavimą įgyjant išsilavinimą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje ir jų susidomėjimą šiais dalykais; ragina pagerinti gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srities infrastruktūrą ir užtikrinti vienodas galimybes ja naudotis; ragina skirti specialias stipendijas mergaitėms ir moterims, norinčioms siekti karjeros gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos sektoriuje;

6. ragina Komisiją ir valstybes nares ypač atsižvelgti į nepalankioje socialinėje ir ekonominėje padėtyje esančių moterų ir mergaičių, pvz., neįgaliųjų arba gyvenančių atokiausiuose regionuose arba kaimo vietovėse, skurstančių moterų, vienišų motinų, mažų garantijų padėtyje esančių studentų, migrančių ir romų tautybės moterų, aplinkybes ir užtikrinti jų visapusišką prieigą prie skaitmeninio švietimo bei STEM darbo vietų ir įtrauktį šioje srityje, kad nedidėtų skaitmeninė atskirtis; ragina Komisiją ir valstybes nares, rengiant savo veiksmų planus, daug dėmesio skirti tarpsektorinei diskriminacijai ir šališkumui dėl etninės kilmės, religijos, seksualinės orientacijos, amžiaus ar negalios; ragina Komisiją ir valstybes nares rinkti palyginamus ir suderintus duomenis, kad būtų galima stebėti įvairioje socialinėje ir ekonominėje padėtyje esančių ar įvairios rasinės ir etninės kilmės moterų pažangą visais švietimo lygmenimis, įskaitant jų karjeros pasirinkimą ir raidą, daugiausia dėmesio skiriant nelygybei gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos bei skaitmeniniame sektoriuose, nes tai padės stebėti politikos poveikį ir sudarys sąlygas suinteresuotiesiems subjektams nustatyti trūkumus bei jų pagrindines priežastis; ragina Komisiją bendradarbiauti su valstybėmis narėmis, siekiant išplėsti moterų dalyvavimo skaitmeninėje ekonomikoje rezultatų suvestinėje naudojamus rodiklius, įtraukiant informaciją ir duomenis apie moteris, įgyjančias išsilavinimą ir siekiančias karjeros gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje, ir parengti priemonių rinkinį, apimančių metodikas, rodiklius ir sistemas, kad būtų galima gauti tikslesnius duomenis ir geriau panaudoti esamą informaciją;
7. ragina valstybes nares visapusiškai remti Komisijos iniciatyvas siekiant didinti informuotumą apie skaitmenines galimybes, kaip antai iniciatyvą „Nėra moterų – nėra grupės“, ES programavimo savaitę, skaitmeninių įgūdžių ir užimtumo koalicijas, ES apdovanojimą moterims novatorėms, iniciatyvas „#SaferInternet4EU“ visoje Europoje ir Europos įgūdžių darbotvarkę;

Švietimas

8. teigiamai vertina 2021–2027 m. Skaitmeninio švietimo veiksmų planą ir jo veiksmus, kuriais siekiama skatinti moterų dalyvavimą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje, ir tikisi, kad jis padės numatyti patrauklesnių ir kūrybiškesnių būdų siekiant paskatinti mergaites įgyti išsilavinimą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje, taip pat padidinti moterų pasitikėjimą savo skaitmeniniais įgūdžiais; pabrėžia, kad mergaitės sudaro tik 36 proc. gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srities absolventų¹, nors skaitmeninio raštingumo srityje mergaičių rezultatai yra geresni nei berniukų²; pabrėžia, kad mergaičių, kurios patiria lyčių stereotipų įtaką, saviveiksmingumas ir pasitikėjimas savo sugebėjimais yra mažesnis nei berniukų ir kad saviveiksmingumas turi didelę įtaką tiek gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos švietimo rezultatams, tiek šios srities karjeros siekiams; pabrėžia, kad atrodo, jog mergaitės su amžiumi praranda susidomėjimą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos dalykais, o tai reiškia, kad reikia imtis veiksmų dar priešmokyklinio ugdymo metu ir pradinėje mokykloje, siekiant išlaikyti mergaičių susidomėjimą šiomis sritimis ir kovoti su mergaitėms ir berniukams žalingais lyčių vaidmenų stereotipais; ragina Komisiją ir valstybes nares kurti naujus bendravimo su mergaitėmis būdus ir užtikrinti, kad jos visos galėtų naudotis skaitmeniniu švietimu, taip pat pripažinti, kad mokytojai yra kultūrinių pokyčių varomoji jėga, atsižvelgiant į jų galimybes didinti nuolatinio mergaičių dalyvavimo mokyklinėje mokslo veikloje lygį, ir į juos investuoti; siūlo intensyvinti šias pastangas ir parengti bendrąsias gaires valstybėms narėms, siekiant pagerinti vidurinį išsilavinimą pradedančių asmenų žinias ir įgūdžius; ragina veiksmingai naudoti ES fondus, programas ir strategijas, įskaitant programą „Erasmus+“, „Europos socialinį fondą +“ (ESF+) ir Skaitmeninės Europos programą, siekiant aktyviai skatinti mergaites studijuoti IRT ir gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos dalykus ir veiksmingai remti mokymąsi visą gyvenimą ir mokymą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos sektoriuose; ragina tinkamai įtraukti lyčių lygybę į būsimą ES jaunimo strategiją ir politiką;
9. pabrėžia, kad kokybiškas, įtraukus ir nediskriminacinis skaitmeninis švietimas turi atlikti labai svarbų vaidmenį didinant mergaičių ir moterų dalyvavimą su IRT ir gamtos mokslais, technologijomis, inžinerija ir matematika susijusiose srityse ir panaikinant skaitmeninę lyčių atskirtį; pabrėžia, kad pasitelkiant skaitmeninį švietimą reikia užtikrinti geresnę skaitmeninę įtrauktį ir skaitmeninį raštingumą, taip pat vienodą mergaičių ir moterų dalyvavimą skaitmeniniame amžiuje; pabrėžia, kad svarbu garantuoti lyčių aspekto integravimą į visų lygmenų gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos švietimą, įskaitant užklausinę veiklą, savaiminį mokymąsi ir neformalųjį švietimą – taip pat skirtą mokytojams; todėl ragina parengti konkrečias amžių atitinkančias strategijas; ragina valstybes nares skatinti informatikos mokymąsi nacionalinėse mokymo programose ir ragina švietimo įstaigas integruoti robotikos, kodavimo, IRT ir programavimo dalykus ankstyvesniu priešmokyklinio ir pradinio ugdymo etapu, kad mergaitės ir moksleivės būtų skatinamos mokykloje mokytis matematikos, kodavimo, IRT ir gamtos mokslų dalykų;
10. pripažįsta mokyklų ir mokytojų vaidmenį šalinant lyčių nelygybę įgyjant išsilavinimą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje ir atkreipia dėmesį į švietimo vaidmenį skatinant mergaičių dalyvavimą mokantis su gamtos mokslais,

¹ Europos Komisija, „She figures 2018“.

² 2018 m. Tarptautinis kompiuterinio ir informacinio raštingumo tyrimas (angl. *International Computer and Information Literacy Study*, ICILS).

technologijomis, inžinerija ir matematika susijusių dalykų ir nustatant moterų įdarbinimo ir išlaikymo stebėsenos kriterijus; ragina valstybes nares investuoti į pradinių ir vidurinių mokyklų gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos mokytojų įgūdžių ugdymą, siekiant padėti jiems suprasti nesąmoningas išankstines nuostatas, susijusias su jų mokymo praktika ir vertinimais, spręsti šį klausimą ir vienodai įtraukti visus besimokančius asmenis; pabrėžia, kad valstybės narės turi įtraukti visus mokytojus į gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos sričių judėjimus, kad jie galėtų būti pokyčių varomoji jėga; siūlo, kad švietimo įstaigos parengtų lygybės planus, kuriais būtų skatinama mokytojų lyčių lygybė; ragina stiprinti gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srities mokymo programas ir mokymo medžiagą, siekiant labiau skatinti vienodą dalyvavimą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos programose; ragina užtikrinti geresnį profesinį orientavimą ir naujus bei kūrybingus būdus, kuriais moksleivės būtų paskatintos apsvarstyti karjeros galimybes gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje; šiuo požiūriu pabrėžia, kad būtina stiprinti mokytojų ir profesinio orientavimo specialistų pajėgumus, siekiant paskatinti mergaites, kurios domisi gamtos mokslais, technologijomis, inžinerija ir matematika, siekti karjeros šioje srityje, nes didesnis informuotumas apie stereotipus bei lyčių skirtumus STEM srityje suteikia galimybę pedagogams ir profesinio orientavimo specialistams suprasti kliūtis, su kuriomis susiduria jų mokiniai, užtikrinti vienodą dalyvavimą mokantis STEM dalykų ir skatinti mokinių mergaičių karjerą STEM srityje;

11. pabrėžia, kad mokantis su gamtos mokslais, technologijomis, inžinerija ir matematika susijusių dalykų mokyklose, universitetuose bei darbo vietose dominuoja mokytojai vyrai ir kiti darbuotojai, dėl to stokojama moterų sektinų pavyzdžių ir yra nedaug orientavimo bei mentorstės galimybių; ragina integruoti lyčių aspektą į pradinį, vidurinį ir tretinį švietimą naudojant lyčiai atžvalgų švietimo turinį, mokytojų mokymą ir mokymo programas ir primygtinai ragina įdarbinimo procese dalyvaujančius komitetus bei institucijas skatinti lyčių lygybę, kad būtų išvengta poveikio, kai moterys laikomos „pašalietėmis“; pabrėžia, kad visuose švietimo sektoriuose, ypač STEM ir besiformuojančiuose skaitmeniniuose sektoriuose, kurie nepritraukia pakankamai moterų, būtina investuoti į švietimą ir mokymą bei lyčiai atžvalgius įdarbinimo ir atrankos procesus; ragina Komisiją ir valstybes nares rasti patrauklesnius ir kūrybiškesnius būdus, kaip pademonstruoti sektinus moterų pavyzdžius ir jų sėkmingą karjerą IRT ir gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityse, siekiant padidinti mergaičių pasitikėjimą savo skaitmeniniais įgūdžiais ir paskatinti jas siekti įgyti išsilavinimą su IRT ir STEM susijusiose srityse;
12. pabrėžia, kad reikia spręsti finansinio švietimo, įskaitant finansinės praktikos modeliavimą, ir jo santykio su vyrų ir moterų pensijų skirtumu klausimus; pabrėžia, kad mokant jaunas moteris tokiomis temomis kaip vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas bus sudarytos sąlygos ateičiai, kurioje svarbų vaidmenį atliks finansiškai savimi pasitikinčios moterys;
13. pažymi, kad kiekviena mergaitė, kaip vartotoja ir kūrėja, turėtų turėti galimybę naudotis geresne prieiga prie pasaulinio lygmens skaitmeninio mokymosi sprendimų ir turėti priemonių bei motyvacijos naudotis skaitmeninėmis technologijomis; ragina valstybes nares atsižvelgti į nuolatinį susirūpinimą dėl tolesnio COVID-19 plitimo rizikos ir spręsti IRT įrangos trūkumo ir pažeidžiamų bei nepalankioje socialinėje ir ekonominėje padėtyje esančių mokinių, pvz., mergaičių, kurios gyvena kaimo ar sunkiai pasiekiamose vietovėse, sujungiamumo problemas ir parengti priemones, kuriomis būtų

užtikrinta visapusiška prieiga prie skaitmeninio švietimo ir sklandus jo veikimas; pabrėžia, kad reikia parengti specialias finansavimo programas kaimo vietovių mokykloms, nes jos vis dažniau susiduria su finansavimo trūkumu pažangiosioms technologijoms, kurios daugelyje miesto mokyklų laikomos savaime suprantamu dalyku; be to, ragina labiau remti kaimo mokyklų sistemų pedagogus, siekiant padėti jiems mokyti pagal gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srities mokymo programas, ypač atsižvelgiant į mokymą, priemones ar infrastruktūrą;

14. pabrėžia, kad svarbu plėtoti gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srities specialisčių tinklus siekiant vykdyti plataus masto komunikacijos kampanijas, kurios padėtų pakeisti suvokimą apie STEM srityje besimokančias ar dirbančias moteris, taip pat skirtus STEM srityje besimokančioms ar dirbančioms moterims, kad jos galėtų užmegzti ryšį su mergaitėmis remiant jų karjerą, ugdant įgūdžius ir kuriant tinklus; palankiai vertina įvairias švietimo iniciatyvas, kuriomis siekiama remti mergaites ir propaguoti moteris skaitmeninės ekonomikos srityje, be kita ko, pasitelkiant pličiuosius pasakojimus socialiniuose tinkluose, moterų moterims organizuojamą profesinių tinklų veiklą ir technologijų įmonių iniciatyvas; ragina Komisiją ir valstybes nares parengti mentorystės programas, kuriose dalyvautų įkvepiančiais gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srities pavyzdžiais tapusios moterys visais švietimo lygmenimis; ragina Komisiją laikytis tikslingo lyčių aspektu grindžiamo požiūrio vykdant skaitmeninių galimybių stažuotes, kad įvairios kilmės jaunoms moterims būtų suteikta galimybė pasinaudoti skaitmeninės, IRT ir STEM sričių patirtimi darbo rinkoje paklausiose srityse, ir tvirtai ragina skatinti stažuotes STEM srities įmonėse ugdymo metu; ragina valstybes nares kurti iniciatyvas, kuriomis būtų remiamas mergaičių perėjimas iš švietimo sistemos į darbo rinką, pvz., profesinio orientavimo mokykloje, pameistrystės ir darbo patirties programų iniciatyvas, siekiant remti mergaičių ateities siekius ir kurti galimybes joms pereiti į gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos darbo rinką;
15. pažymi, kad Taryba savo 2015 m. gegužės mėn. išvadose dėl 2015–2020 m. Europos mokslinių tyrimų erdvės veiksmų plano nesėkmingai ragino Komisiją ir valstybes nares pradėti įgyvendinti nacionalinius lygybės teisės aktus, kad jie taptų efektyviais veiksmais, siekiant kovoti su lyčių nelygybe mokslinių tyrimų institucijose ir sprendimus priimančiuose organuose ir geriau integruoti lyčių aspektą į mokslinių tyrimų ir plėtros politiką, programas bei projektus; pripažįsta Komisijos tikslą skatinti moterų dalyvavimą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje kartu su Europos inovacijos ir technologijos institutu (EIT) ir remti ES gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos koaliciją siekiant parengti aukštojo mokslo programas, kuriomis moterys būtų paskatintos studijuoti inžineriją bei IRT; apgailestauja dėl to, kad moterims vis dar suteikiamos nevienodos galimybės eiti pareigas mokslinių tyrimų sektoriuje, gauti finansavimą ir naudotis leidybos paslaugomis, įskaitant neišlygintą vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą mokslo ir akademinės bendruomenės srityje, nors ES ir valstybėse narėse taikomos teisinės nuostatos dėl vienodo požiūrio ir nediskriminavimo darbo rinkoje, įskaitant nuostatas dėl vienodo darbo užmokesčio;
16. atkreipia dėmesį į seksualinio priekabiavimo, kurį patyrė tretinio mokslo įstaigose gamtos mokslus, technologijas, inžineriją ir matematiką studijuojančios moterys, atvejų skaičių ir ragina valstybes nares ir švietimo įstaigas įgyvendinti visiško seksualinio priekabiavimo netoleravimo politiką, susitarti dėl griežtų elgesio kodeksų bei protokolų, sukurti saugius ir privačius pranešimo kanalus moterims ir mergaitėms ir pranešti

atitinkamoms valdžios institucijoms apie visus seksualinio priekabiavimo atvejus; ragina Komisiją, valstybes nares ir švietimo įstaigas patvirtinti prevencines priemones ir tinkamas sankcijas seksualiai priekabiaujantiems asmenims, siekiant pašalinti seksualinio priekabiavimo atvejus mokyklose ir gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srities švietimo įstaigose;

17. pabrėžia, kad į nacionalinius švietimo sektorius, IRT ir gamtos mokslų plėtros planus ir politiką būtina įtraukti konstruktyvų lyčių klausimu STEM dalykų mokymąsi ir karjeros galimybes;

Karjera

18. apgailestauja dėl to, kad moterys susiduria su neproporcingai daugiau karjeros kliūčių nei vyrai, nes jos stokoja tinkamos profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros ir atlieka daugiau neatlyginamo darbo daugelyje namų ūkių; pažymi, kad dėl COVID-19 pandemijos dar labiau pablogėjo moterų padėtis, nes joms teko derinti nuotolinį darbą ir viršvalandžius, tuo pačiu metu prižiūrint vaikus ir atliekant nemokamą priežiūros darbą; apgailestauja dėl to, kad buvimo nuolat prisijungus kultūra daro didelį neigiamą poveikį darbuotojų, vykdančių priežiūros pareigas (tai daugiausiai yra moterys), profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrai; primygtinai ragina viešojo ir privačiojo sektorių institucijas užtikrinti, kad nuotoliniame darbe būtų atsižvelgiama į geresnės profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros išlaikymo kliūtis ir paisoma teisės atsijungti, taip pat patvirtinti šeimai palankią politiką; primygtinai ragina valstybes nares nustatyti tinkamas priemones, kuriomis būtų užtikrinta visiško seksualinio priekabiavimo netoleravimo politika, geresnės motinystės atostogos, daug ilgesnės tėvystės atostogos ir mokamos bei neperduodamos vaiko priežiūros atostogos, kurios sudarytų sąlygas moterims ir vyrams laikinai nedirbti, kad galėtų prižiūrėti savo vaikus, ir įveikti įsigalėjusią nuostatą, kad moteris yra tas vienas iš tėvų, kuris turi daryti karjeros pertrauką, siekiant įveikti didelę kliūtį, trukdančią moterims daryti karjerą, taip pat užtikrinti lanksčias darbo valandas, vaiko priežiūros paslaugas darbo vietoje ir nuotolinį darbą; primygtinai ragina valstybes nares visiškai perkelti į nacionalinę teisę ir įgyvendinti Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros direktyvą¹ ir ragina Komisiją veiksmingai stebėti šį procesą; ragina Komisiją ir valstybes nares visapusiškai įvertinti priežastis ir veiksnius, dėl kurių daugybė moterų nebetęsia karjeros gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje, prireikus suformuluoti rekomendacijas dėl prevencijos veiksnių ir parengti mechanizmus bei programas siekiant integruoti moteris ir mergaites į švietimo, mokymo ir užimtumo iniciatyvas, taip pat patvirtinti tinkamą politiką ir priemones šiuo tikslu; pabrėžia, kad COVID-19 pradeda naują etapą darbo, švietimo, valdymo ir kasdienio gyvenimo srityje ir atskleidė, koks svarbus yra skaitmeninis raštingumas bei įgūdžiai, taip pat naujų nuotolinio darbo sąlygų poreikį, nes šiuo atžvilgiu per pandemiją ir susijusių izoliavimo priemonių taikymo laikotarpiu pastebėta didelė skaitmeninė lyčių atskirtis; pabrėžia, kad būtina skubiai skatinti lyčių pusiausvyrą skaitmeniniame sektoriuje, atsižvelgiant į tai, kaip žmonės ir įmonės naudojami IRT ir kitomis skaitmeninėmis technologijomis, kad galėtų dirbti ir bendrauti naujojoje skaitmeninėje visuomenėje;
19. mano, jog nepaprastai svarbu, kad būtų daugiau sektingų moterų pavyzdžių ir didėtų

¹ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1158 dėl tėvų ir prižiūrėtojų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2010/18/ES (OL L 188, 2019 7 12, p. 79).

vadovaujamas pareigas gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos sektoriuje užimančių moterų skaičius; pabrėžia, kad mažėjanti moterų, užimančių aukštesnes pareigas, procentinė dalis daro neigiamą poveikį moterų įdarbinimui, o tai dar labiau mažina moterų galimybes būti paskirtomis į aukštesnes pareigas; apgailestauja dėl nepakankamo moterų vadovaujamose pareigose skaičiaus darant karjerą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje ir pabrėžia, kad būtina skubiai skatinti lyčių lygybę visais sprendimų priėmimo lygmenimis verslo ir valdymo srityse; pabrėžia, kad dėl lyčių įvairovės valdybose ir su sprendimų priėmimu susijusiose pareigose pagerėja įmonių veiklos rezultatai, nes išsiplečia žinių, požiūrių ir patirties spektras; apgailestauja dėl to, kad esama ir horizontaliosios, ir vertikaliosios lyčių segregacijos Europos universitetų ir mokyklų hierarchinėse struktūrose; atkreipia dėmesį į tai, kad mokslo institucijose ir universitetuose ypač mažai moterų užima aukščiausias akademinės ir su sprendimų priėmimu susijusias pareigas, o tai rodo, kad esama stiklo lubų, t. y., prietaisais pagrįstų nematomų kliūčių, trukdančių moterims užimti atsakingas pareigas; primygtinai ragina Tarybą ir valstybes nares priimti siūlomą Direktyvą dėl moterų valdybose ir nustatyti lyčių pusiausvyros sprendimų priėmimo organuose tikslus;

20. apgailestauja dėl to, kad vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas tebėra tikrovė ir yra didesnis sektoriuose, kuriuose dominuoja vyrai, pvz., IRT ir technologijų įmonėse¹; ragina visus subjektus užtikrinti darbo užmokesčio skaidrumą; primygtinai ragina Tarybą nebeblokuoti pasiūlytos direktyvos, kuria įgyvendinamas vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principas, kuria siekiama plačiau užtikrinti apsaugą nuo diskriminacijos taikant horizontalųjį požiūrį;
21. ragina visus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus spręsti diskriminacijos priimant į darbą problemą ir nustatyti kvotas, kad būtų skatinama moterų, ypač įvairių rasių ir etninių grupių moterų, neįgalių moterų ir LGBTI+ asmenų, įtrauktis;
22. ragina užmegzti įtraukų dialogą su atitinkamais subjektais, pvz., privačiosiomis įmonėmis, nevyriausybinėmis organizacijomis), profesinėmis įstaigomis ir institutais, valstybės institucijomis, regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis, politikos formuotojais ir pilietinės visuomenės atstovais, kad būtų koordinuojami trūkstami ryšiai ir šalinami šie trūkumai, siekiant skatinti moterų dalyvavimą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje; pabrėžia, kad atsižvelgiant į tai, jog itin svarbu kovoti su kultūriniais ir socialiniais stereotipais, nukreiptais prieš moterų gebėjimus ir vaidmenis gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos sektoriuje, turėtų būti patvirtintos tikslinės priemonės lyčių lygybei skatinti, pvz., lyčių aspekto integravimo teisės aktai arba politikos priemonės, kaip antai finansinės paskatos ar kitos priemonės, siekiant padidinti mergaičių dalyvavimą įgyjant išsilavinimą ir dirbant gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje; ragina teikti paskatas įmonėms, remiančioms moteris sektinus pavyzdžius, mentorystės programas ir karjeros galimybes, taip pat didinti moterų matomumą; pripažįsta labai svarbų tam tikrų įmonių vykdomųjų direktorių ir vyresniosios vadovybės atliekamą vaidmenį mažinant skaitmeninę lyčių atskirtį ir formuojant įmonių politiką, kuria siekiama kovoti su stereotipais dėl lyties skaitmeninėje srityje, skatinti sektinus pavyzdžius, motyvuoti

¹ Lambrecht, A. & Tucker, C. E. „Algorithmic bias? An empirical study into apparent gender-based discrimination in the display of STEM career ads“. *Management Science*, Vol. 65, No 7, 2019, p. 2970.

moteris tyrinėti gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos sritį, skatinti moteris persikvalifikuoti ar kelti kvalifikaciją, taip pat mentorystės schemas ir gerinti IRT darbo vietų įvaizdį; ragina Komisiją ir valstybes nares toliau bendradarbiauti su visais IRT, skaitmeninės, telekomunikacijų, žiniasklaidos, audiovizualinės ir technologinės sričių verslo partneriais siekiant skatinti įtraukią ir lyčių požiūriu subalansuotą darbo kultūrą ir aplinką, be kita ko, taikant tokias priemones, kaip informuotumo didinimo kampanijos, kuriomis būtų skatinama lyčių lygybė privačiajame STEM sektoriuje bei viešojo ir privačiojo sektorių partnerystėse, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas neseniai studijas baigusiems studentams patekti į STEM darbo rinką, skatinant pameistrystės programas ir stažuotes, skirtas mergaitėms ir jaunoms moterims, kad jos galėtų lengviau pereiti į darbo rinką, įgyvendinant tokias iniciatyvas, kaip mentorystės ir stipendijų programos nepalankioje padėtyje esančioms mergaitėms, ir pasitelkiant švietimo sistemų, vyriausybių bei įmonių, vykdančių veiklą besiformuojančių technologijų, pvz., 3D technologijų, dirbtinio intelekto, nanotechnologijos, robotikos ir genų terapijos srityje, viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes, taip pat šiuo tikslu keistis informacija ir geros praktikos pavyzdžiais tarp valstybių narių;

23. atkreipia dėmesį į lyčių nelygybės bei vyrų ir moterų pensijų skirtumo ryšį; todėl ragina valstybes nares kovoti su šiais reiškiniais ir juos sumažinti, taip pat imtis tolesnių veiksmų siekiant užtikrinti, kad moterys galėtų pasinaudoti tinkamomis galimybėmis gauti išsilavinimą, turėtų galimybę įgyti ekonominę nepriklausomybę ir daryti karjerą;

Skaitmeninis sektorius

24. apgailestauja dėl to, kad lyčių nelygybė egzistuoja visose skaitmeninių technologijų srityse, bet yra ypač susirūpinęs dėl lyčių nelygybės novatoriškų technologijų, pvz., dirbtinio intelekto ir kibernetinio saugumo, srityse, kuriose vidutinis moterų skaičius visame pasaulyje yra atitinkamai 12 ir 20 proc.¹; siūlo, kad daugiau dėmesio ir paramos būtų skiriama mažai apgyvendintoms ir visų pirma kaimo vietovėms, kuriose ši padėtis blogėja;
25. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į dirbtinio intelekto technologijų rezultatus, nepaprastai svarbi yra naudojamų duomenų rinkinių kokybė, kad dirbtinis intelektas neturi stiprinti lyčių nelygybės ir stereotipų šališkumą ir prietarus perkeldamas iš analoginės į skaitmeninę erdvę remdamasis algoritmais ir kad dirbtinis intelektas gali labai prisidėti skatinant lyčių lygybę, jei būtų sukurta tinkama teisinė sistema bei pašalintas sąmoningas ir nesąmoningas šališkumas; pabrėžia, kad vienas iš svarbiausių dirbtinio intelekto trūkumų yra susijęs su tam tikrų rūšių šališkumu, pvz., dėl lyties, amžiaus, negalios, religijos, rasinės arba etninės kilmės, socialinės padėties ar seksualinės orientacijos, kuri lemia vienalytę darbo jėgą; pažymi, kad taikant besiformuojančias technologijas dėl sąveikinės diskriminacijos rūšių moterys yra marginalizuojamos, pvz., kitos odos spalvos moterys – dėl klaidų naudojant veido atpažinimo technologijas; pažymi, kad būtina turėti įvairias kūrėjų ir inžinierių grupes, kurios dirbtų kartu su pagrindiniais visuomenės veikėjais, siekiant išvengti netyčinio šališkumo lyčių ir

¹ Sax, L. J., Kanny, M. A., Jacobs, J. A. et al. „Understanding the Changing Dynamics of the Gender Gap in Undergraduate Engineering Majors: 1971–2011“. *Research in Higher Education*, Vol. 57, No 5, 2016; Shade, L. R. „Missing in action: Gender in Canada’s digital economy agenda“. *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, Vol. 39, No 4, 2014, p. 887-896.

kultūrų atžvilgiu įtraukimo į dirbtinio intelekto algoritmus, sistemas ir taikomas programas; pritaria švietimo programų kūrimui ir visuomenės informavimo veiklai, susijusiems su socialiniu, teisiniu ir etiniu dirbtinio intelekto poveikiu; ragina Komisiją ir valstybes nares imtis visų įmanomų priemonių siekiant išvengti tokio šališkumo ir užtikrinti visapusišką pagrindinių teisių apsaugą; pabrėžia, kad prieš diegiant dirbtinio intelekto technologijas didelės rizikos, visų pirma sveikatos, sektoriuose turi būti sukurta žmonių vykdomos priežiūros infrastruktūra, į kurią turėtų būti įtraukti lyčių lygybės ekspertai;

26. pripažįsta, kad dirbtinis intelektas, jei jis nepagrįstas šališkumu, galėtų būti veiksminga priemonė siekiant įveikti lyčių nelygybę ir stereotipus, kuriant nešališkus, integruotosios etikos principu pagrįstus algoritmus, kuriais prisidedama prie bendro teisingumo ir gerovės; pabrėžia bendro Europos požiūrio į etinius dirbtinio intelekto aspektus svarbą; be to, pabrėžia, kad įgyvendinant ES dirbtinio intelekto politiką ir teisės aktus turi būti laikomasi Europos vertybių, ES sutarčių ir teisės bei Europos socialinių teisių ramsčio principų;
27. ragina taip kurti visą dirbtinį intelektą ir automatizavimą, kad jie būtų socialiai atsakingi ir būtų sudarytos sąlygos įveikti nelygybę, įskaitant diskriminaciją dėl lyties, ir spręsti problemas, su kuriomis susiduria moterys, pvz., nemokamo priežiūros darbo, vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo, patyčių kibernetinėje erdvėje, smurto dėl lyties ir seksualinio priekabiavimo, neteisėtos prekybos, lytinių ir reprodukcinėse teisėse pažeidimų ir nepakankamo moterų, užimančių vadovaujamas pareigas, skaičiaus problemas; ragina užtikrinti, kad dirbtinis intelektas ir automatizavimas padėtų stiprinti moterų sveikatą ir ekonominę gerovę, lygias galimybes, darbuotojų ir socialines teises, kokybišką švietimą, vaikų apsaugą, kultūrų ir kalbų įvairovę, lyčių lygybę, skaitmeninį raštingumą, inovacijas ir kūrybiškumą, įskaitant galimybes gauti finansavimą, įgyti aukštąjį išsilavinimą ir naudotis lanksčiomis darbo galimybėmis; ragina Komisiją padėti valstybių narių kompetentingoms institucijoms ypač daug dėmesio skirti naujų formų smurtui dėl lyties, pvz., priekabiavimui ir persekiojimui kibernetinėje erdvėje¹, ir atlikti nuolatinius vertinimus bei veiksmingiau spręsti šias problemas;

Verslumas ir galimybės gauti finansavimą

28. apgailestauja dėl to, kad moterims nepakankamai atstovaujama inovacijomis pagrįstuose startuoliuose, ir atkreipia dėmesį į šališkumą lyties atžvilgiu ir sistemines mažiau palankias sąlygas, kurie įtvirtinti socialinėse struktūrose, visų pirma gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos ir verslumo sankirtoje; mano, jog nepaprastai svarbu, kad būtų daugiau sektinų moterų pavyzdžių ir didėtų vadovaujamas pareigas gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos sektoriuje užimančių moterų skaičius; ragina Komisiją ir valstybes nares įgyvendinti politiką siekiant remti ir panaudoti moterų verslumo potencialą, nes jos tebėra neišnaudotas ekonomikos augimo, inovacijų ir darbo vietų kūrimo šaltinis, teikti daugiau ir geresnės informacijos apie verslumą kaip patrauklų karjeros pasirinkimą, visų pirma jaunoms mokykloje besimokančioms moterims, ir įgyvendinti viešąją politiką, kuria būtų skatinamas moterų verslumas; mano, kad atsigavimas po COVID-19 krizės suteikia puikią galimybę skatinti moteris verslininkes, kad jos galėtų atkurti mūsų ekonomiką ir visuomenę; pabrėžia, kad tikrasis atsigavimas po COVID-19 galės būti sėkmingas tik tuo atveju,

¹ Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra, „Smurtas prieš moteris – ES masto tyrimas“ (angl. *Violence against women: an EU-wide survey*), 2014 m., p. 87.

jeigu bus siekiama žalesnės, teisingesnės ir labiau lyčių lygybe pagrįstos Europos ir užtikrintas tinkamas lyčių aspekto integravimas į ES ekonomikos gaivinimo fondus, tuo pačiu metu užtikrinant, kad moterys galėtų visapusiškai pasinaudoti užimtumo ir verslumo nauda sektoriuose, kuriuose joms tradiciškai nebuvo ir nėra pakankamai atstovaujama, įskaitant skaitmeninį, dirbtinio intelekto, IRT ir STEM sektorius;

29. mano, kad nepakankamas moterų, atsakingų už sprendimus dėl investicijų rizikos kapitalo įmonėse, skaičius yra pagrindinis veiksnys, lemiantis nuolatinį finansavimo, skirtą moterų vadovaujamiems startuoliams ir įmonėms, trūkumą;
30. ragina Komisiją ir valstybes nares didinti startuoliams vadovaujančių verslininkų ir moterų novatorių galimybes gauti finansavimą – paskolas ir nuosavo kapitalo finansavimą – pasinaudojant ES fondais ir programomis, sudaryti palankesnes sąlygas moterims pasinaudoti turimomis lėšomis, sukurti specialius fondus ir ieškoti naujų bei novatoriškų moterų finansinės paramos būdų, taip pat padėti joms įveikti kliūtis, su kuriomis jos susiduria; atsižvelgiant į galimybes gauti mikrofinansavimą, ragina įtraukti ir Europos investicijų banką; pripažįsta, kad reikia vykdyti informuotumo didinimo ir informavimo apie ES finansavimo galimybes kampanijas, siekiant teikti pritaikytą paramą įmonių savininkėms ir verslininkėms; ragina toliau plėsti Europos verslo angelų tinklą ir Europos verslininkų mentorių tinklą, be kita ko, propaguojant moterų novatorių, technologijų specialistų ir investuotojų susitikimus, siekiant skatinti ir didinti inovacijas bei finansuoti moterų vadovujamas įmones;
31. teigiamai vertina Komisijos iniciatyvą įsteigti ES apdovanojimą moterims novatorėms, kuriuo kasmet apdovanojamos Europos moterys, įkūrusios sėkmingą įmonę ir pateikusios inovacijų rinką; ragina Komisiją ir valstybes nares ieškoti papildomų būdų, kuriais būtų skatinama, kad daugiau moterų įsteigtų savo įmones, ir būtų paminimos įkvepiančios lyderės inovacijų srityje;
32. ragina Komisiją ir valstybes nares įgyvendinti 2019 m. balandžio mėn. patvirtintą Įsipareigojimų deklaraciją dėl moterų skaitmeniniame pasaulyje ir parengti konkrečius veiksmus siekiant skatinti lyčių lygybę STEM sektoriuje, įskaitant Europos mergaičių IRT ir STEM srityje dienos paskelbimą; ragina Komisiją stebėti valstybių narių pastangas ir veiksmus bei apie juos pranešti, taip pat užtikrinti keitimąsi informacija ir geros praktikos pavyzdžiais;
-
- ○
33. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.